

«Πέρασαν 80 χρόνια... Το θέμα είναι: μάθαμε κάτι από τη θυσία αυτών των ανθρώπων; Εκείνο που μπορώ να πω είναι ότι προσπαθούμε. Διότι αυτή η πάλη είναι συνεχής...». Καθισμένος σε μια καρέκλα στη Βιβλιοθήκη του Εβραϊκού Μουσείου Θεσσαλονίκης, στην «καρδιά» του ιστορικού κέντρου της πόλης, περίπου ενάμισι χιλιόμετρο μακριά από τον παλιό σιδηροδρομικό σταθμό, εκεί απ' όπου 80 χρόνια πριν αναχώρησε ο πρώτος συρμός για το Άουσβιτς, ο πρόεδρος του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου και της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης **Δαυίδ Σαλιτιέλ** σκιαγραφεί την πορεία των πραγμάτων σ' αυτές τις οχτώ δεκαετίες από την αποφράδα εκείνη ημέρα κι όσα ακολούθησαν, και μας καλεί να συνεχίσουμε την πάλη για έναν κόσμο απαλλαγμένο από φαινόμενα ρατσισμού, μισαλλοδοξίας και αντισημιτισμού.

«Η πάλη αυτή δεν τελειώνει... Δεν μπορείς να πεις ότι τελειώσαμε με τον αντισημιτισμό ή τον ρατσισμό. Κερδίζεις μάχες, δεν κερδίζεις τον πόλεμο. Αλλά πρέπει να δίνεις τις μάχες κι εμείς αυτό κάνουμε. Προσπαθούμε να πούμε αυτά που βιώσαμε. Για να καταλάβουν τα παιδιά, ο κόσμος, ότι ο ρατσισμός, ο αντισημιτισμός, η κατάλυση της Δημοκρατίας οδηγεί σε εγκλήματα αυτού του μεγέθους», τονίζει ο κ. Σαλιτιέλ.

«Πέρασαν 80 χρόνια αλλά για εμάς είναι σαν χτες. Εμείς χάσαμε συγγενείς, παιδιά, ξεκληρίστηκαν οικογένειες... χάσαμε τα πάντα», προσθέτει ο πρόεδρος του ΚΙΣΕ και της ΙΚΘ, ο οποίος χαρακτηρίζει λανθασμένες τις απόψεις ότι κάτι τέτοιο δεν μπορεί να επαναληφθεί στον 21ο αιώνα. «Μπορεί να ξαναγίνει. Ίσως όχι μ' αυτόν τον τρόπο, αλλά με κάποιον άλλον», αναφέρει χαρακτηριστικά. «Πρέπει να μάθουμε την Ιστορία και να την εμπεδώσουμε και να γίνουμε εμείς το ανάχωμα σε τέτοιου είδους ιδέες και προσπάθειες», υπογραμμίζει και προειδοποιεί πως δεν πρέπει να εφησυχάζουμε καθώς όσοι απεργάζονται τέτοιου είδους σκοτεινά σχέδια «φορούν ένα προσωπείο», που συχνά ξεγελά.

«Ας πάρουμε για παράδειγμα τη Χρυσή Αυγή. Βοηθούσαν τη γριούλα να περάσει τον δρόμο, έκαναν τέτοιου είδους πράξεις που μπορεί να φαίνονται ωραίες, αλλά από πίσω έκρυβαν τα πραγματικά τους σχέδια: την κατάλυση της Δημοκρατίας, έναν αυταρχισμό, μια μισαλλοδοξία που οδηγεί σε εγκλήματα». «Δυστυχώς ο κόσμος ξεχνάει, αλλά στην περίπτωση του Ολοκαυτώματος δεν πρέπει να ξεχάσει, γιατί το έγκλημα ήταν τεράστιο. Σκεφτείτε ότι τότε η Ελλάδα ήταν έξι εκατομμύρια, σκεφτείτε μια Ελλάδα που πήγε στον φούρνο... Δείτε τι έκανε άνθρωπος σε άνθρωπο!», λέει με έκδηλη τη συγκίνηση στη φωνή ο πρόεδρος του ΚΙΣΕ και της ΙΚΘ. Κι ας έχουν περάσει 80 χρόνια...

Πώς θα διατηρηθεί η μνήμη χωρίς τους επιζώντες;

Με τους επιζώντες να φεύγουν σιγά σιγά από τη ζωή, το μεγάλο ζήτημα είναι πώς θα διατηρηθεί η μνήμη του Ολοκαυτώματος ώστε να μην επαναληφθεί «ΠΟΤΕ ΞΑΝΑ» μια τέτοια τραγωδία. «Ελάχιστοι είναι πλέον ζωντανοί... Είναι ο Μπούμπης (ο Χάιντς Κούνιο) και τρεις αδελφές από το Διδυμότειχο που σώθηκαν, είναι εν ζωή αλλά δεν θέλουν να μιλάνε γι' αυτό και κάποιοι άλλοι, λίγοι... Όσο χάνονται οι άνθρωποι που επέζησαν τόσο ελλοχεύει ο κίνδυνος να βγουν κάποιοι και να πουν: "τι μας λέτε; Αυτά είναι παραμύθια...". Έως τώρα έβγαίνε, όμως, ο Μπούμπης κι έδειχνε το χαραγμένο στο χέρι του νούμερο κι ήταν μια ζωντανή απόδειξη της φρίκης. Το μεγάλο "στοίχημα" είναι πώς θα διατηρηθεί η μνήμη χωρίς τους επιζώντες», επισημαίνει, μιλώντας στο ΑΠΕ-ΜΠΕ, ο κ. Σαλιτιέλ.

Για τον πρόεδρο του ΚΙΣΕ και της ΙΚΘ η μόνη λύση είναι η ανεκτικότητα και η εκπαίδευση των νέων ανθρώπων προς αυτή την κατεύθυνση. «Πρέπει να μπορέσουμε να μεταλαμπαδεύσουμε στα παιδιά μας την ανεκτικότητα για τον Άλλον ώστε να

καταπολεμηθεί ο αντισημιτισμός και η μισαλλοδοξία κι όλα αυτά που τελικά οδηγούν στο έγκλημα», υπογραμμίζει. «Δεν υπάρχει ένα μαγικό ραβδί για να εξαφανίσουμε τον αντισημιτισμό», σημειώνει και προσθέτει: «Εμείς θα κάνουμε αυτό που πρέπει. Μετά απ' όλα αυτά που έχουν γίνει, θα πρέπει να καταλάβουμε ότι πρέπει να είμαστε ανοιχτοί στην ιδιαιτερότητα του άλλου. Αν ο καθένας περιχαρακωθεί σ' αυτά που πιστεύει ως σωστά, τότε θα επιστρέψουμε στο παρελθόν. Θα βλέπουμε τον άλλον ως εχθρό, ως ...μη σωστό. Γι' αυτό και πιστεύω ακράδαντα ότι η ανεκτικότητα είναι η μόνη λύση».

Το Μουσείο Ολοκαυτώματος προχωρά - Θα είναι πυλώνας πολιτισμού

Για το μεγάλο έργο του Μουσείου του Ολοκαυτώματος, ο κ. Σαλτιέλ τονίζει πως προχωρά και με την ολοκλήρωσή του θα αποτελεί έναν πυλώνα πολιτισμού. «Το έργο προχωρά. Πήραμε την πρώτη άδεια και όλοι οι αρμόδιοι εργάζονται για την ολοκλήρωση των απαραίτητων μελετών ώστε να κατατεθούν στην Πολεοδομία ως το τέλος του χρόνου και να βγει η άδεια προκειμένου να ξεκινήσει η κατασκευή», αναφέρει, κάνοντας ιδιαίτερη μνεία στη συνεισφορά του αντιπροέδρου της κυβέρνησης Παναγιώτη Πικραμμένου ώστε να μπει το έργο σε τροχιά υλοποίησης.

«Με τη βοήθεια του αντιπροέδρου της κυβέρνησης κ. Πικραμμένου και άλλων υπουργών, οι οποίοι είναι άξιοι συγχαρητηρίων και χωρίς αυτούς θα ήταν δύσκολο ως αδύνατο να γίνει αυτό το έργο, τα πράγματα προχωρούν. Πριν από λίγες ημέρες, ξεκίνησε και η ΕΥΑΘ να εργάζεται στον χώρο όπου θα ανεγερθεί το Μουσείο ώστε να διευθετηθεί το ζήτημα των σωλήνων που πρέπει να μετακινηθούν», επισημαίνει. «Νομίζω», προσθέτει, «ότι το Μουσείο αρχίζει να βρίσκεται στον δρόμο της υλοποίησης. Θα είναι ένα πολύ σπουδαίο έργο για την πόλη, για την Ελλάδα, για την ιστορία» καθώς θα μπορούν να το επισκέπτονται σχολεία, ξένοι μελετητές, ιστορικοί, άνθρωποι από όλο τον κόσμο, ενώ θα γίνει και «ψηφιοποίηση όλων των αρχείων -και της εδώ κοινότητας και άλλων κοινοτήτων- ώστε να μπορεί ένας μελετητής να δει τα πάντα με ένα πάτημα ενός κουμπιού». Μάλιστα, τα αρχεία αυτά θα μεταφραστούν καθώς εκτός από τα ελληνικά, κάποια είναι στα ισπανικά, άλλα στα εβραϊκά κλπ.

«Και τα αρχεία της Μόσχας;», είναι η ερώτηση που συνειρμικά έρχεται στο μυαλό, όταν η συζήτηση περιστρέφεται γύρω από το πολύτιμο αρχειακό υλικό της Κοινότητας.

«Έπαψα πια να μιλάω γι' αυτά. Εμείς έχουμε τα αρχεία σε μικροφίλμ. Τα έχω πάρει από το United States Holocaust Memorial Museum, στην Ουάσιγκτον. Με όλα όσα συμβαίνουν τώρα δεν υπάρχει περίπτωση...», απαντά.

Η Πλατεία Ελευθερίας θα γίνει τόπος μνήμης

Αναφορικά με το ζήτημα της μετατροπής της πλατείας Ελευθερίας σε τόπο μνήμης, ο πρόεδρος του ΚΙΣΕ και της ΙΚΘ εμφανίζεται αισιόδοξος πως θα προχωρήσουν τα σχέδια. «Πιστεύω ότι θα γίνει η πλατεία Ελευθερίας ένας τόπος μνήμης. Θεωρώ πως είναι 1000% σίγουρο. Μπορεί να μην γίνει σήμερα, μπορεί να μην γίνει αύριο, αλλά θα γίνει. Αν δει κανείς πώς είναι η πλατεία Ελευθερίας με τα αυτοκίνητα και το τι μπορεί να γίνει, θα πει: "ναι, πρέπει να γίνει!". Έχω μιλήσει και με τον δήμαρχο. Κι αυτός με καθησυχάζει ότι θα προχωρήσει», αναφέρει χαρακτηριστικά.

Την Κυριακή η πορεία μνήμης

Αύριο, Κυριακή 19 Μαρτίου 2023, η ΙΚΘ, ο Δήμος Θεσσαλονίκης, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας και το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδας διοργανώνουν σιωπηρή πορεία μνήμης για τα θύματα του Ολοκαυτώματος, υπό τον τίτλο «Ποτέ ξανά, Θεσσαλονίκη-Άουσβιτς - 80 χρόνια από την αναχώρηση του πρώτου συρμού», παρουσία της Προέδρου της Δημοκρατίας Κατερίνας Σακελλαροπούλου. Η πορεία θα ξεκινήσει στις 11.30 το πρωί της Κυριακής από την πλατεία Ελευθερίας και θα καταλήξει στον παλιό σιδηροδρομικό σταθμό. «Την Κυριακή θα περπατήσουμε στη μνήμη των ανθρώπων που χάθηκαν και δεν θα επιτρέψουμε σε κανέναν να επαναλάβει αυτά που έγιναν σ' εμάς. Ποιο ήταν το "έγκλημα" των Εβραίων; Ότι ...γεννήθηκαν Εβραίοι!», λέει ο πρόεδρος της ΙΚΘ και καλεί όλους τους πολίτες της Θεσσαλονίκης να δώσουν το «παρών» αφού αυτοί που χάθηκαν ήταν συμπολίτες τους και «Έλληνες μέχρι το κόκαλο». «Πολλές φορές διερωτώμαι πώς κάποιοι κατάφεραν να βγουν ζωντανό. Νομίζω πως ήταν η πατρίδα, η Θεσσαλονίκη, αυτό που τους έδινε δύναμη να συνεχίσουν», λέει ο πρόεδρος του ΚΙΣΕ και της ΙΚΘ που, όπως λέει, ακόμη και σήμερα συνεχίζει ν' ανακαλύπτει νέα πράγματα για τον αγώνα αυτών των ανθρώπων για επιβίωση και δεν παύει να συγκινείται...

Πηγή: [ΑΠΕ, 18.3.2023](#), της Σοφίας Παπαδοπούλου